

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Martina Kříže, soudce Mgr. Bc. Jana Schneeweise a soudkyně Mgr. Věry Jachurové v právní věci

žalobkyně: **S. D.**, narozená X
bytem X
zastoupená Organizací pro pomoc uprchlíkům, z.s.
se sídlem Poděbradská 173/5, Praha 9

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobě ze dne 5. 12. 2025 na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 26. 11. 2025 její žádost o udělení dočasné ochrany zaevidovanou pod č. j. OAM-0445894/DO-2025 z důvodu nepřijatelnosti žádosti, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování práv žalobkyně a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o udělení dočasné ochrany zaevidované pod č. j. OAM-0445894/DO-2025
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou ze dne 5. 12. 2025 domáhala toho, aby soud určil, že zásah žalovaného spočívající v tom, že jí dne 26. 11. 2025 vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. f) zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaným invází vojsk Ruské federace, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

znění pozdějších předpisů (dále jen „Lex Ukrajina“), tedy proto, že je nebo byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě EU nebo Schengenského prostoru a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina, byl nezákonný. Zároveň požadovala, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování jejích práv a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti.

2. V žalobě žalobkyně nejprve vyjádřila přesvědčení o přípustnosti žaloby. Poté namítla, že § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, který byl do zákona vtělen v rámci novely č. 314/2025 Sb., na základě pozměňovacího návrhu poslance Letochy, je v rozporu s unijním právem a nelze jej aplikovat. Následně odkázala na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, z níž plyne, že žalovaný nemůže považovat žádost o dočasnou ochranu za nepřijatelnou jen proto, že občan Ukrajiny má nebo dříve měl dočasnou ochranu v jiném členském státě. Unijní právo nijak neomezuje druhotný pohyb držitelů dočasné ochrany. Neumožňuje toliko současné čerpání výhod spojených s dočasnou ochranou ve vícero zemích současně. Na tom nic nezměnilo ani přijetí prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025 o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2025/1460“). Důsledek nově přijaté úpravy je stejný jako v případě § 5 odst. 1 písm. c) nebo d) Legis Ukrajina, tj. nemožnost získat dočasnou ochranu v případě, že ji občan Ukrajiny má nebo dříve měl udělenou v jiné zemi.
3. Ze směrnice Rady 2001/55/ES ze dne 20. července 2001, o minimálních normách pro poskytování dočasné ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob a o opatřeních k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob a s následky z toho plynoucími (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) podle žalobkyně neplyne, že by státy měly mít možnost zasílat Evropské komisi oznámení o hrozícím vyčerpání kapacit a že by následně směly žádost o dočasnou ochranu bez dalšího odmítnat. Směrnice o dočasné ochraně nepředpokládá postup, který svévolně zvolila Česká republika, tj. náhlé oznámení hrozícího vyčerpání kapacit Evropské komisi a zamezení určité kategorii vysídlených osob v získání dočasné ochrany. Reakce na případné vyčerpání kapacit některého z členských států má vzejít ze strany orgánů Unie, nikoliv z iniciativy jednoho členského státu. Oznámení učiněné Českou republikou dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina proto nemá žádný právní význam.
4. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina dle žalobkyně zjevně odporuje unijnímu právu. Nelze jej proto v praxi aplikovat a na jeho základě považovat její žádost za nepřijatelnou.
5. Žalovaný soudu zaslal spisový materiál vztahující se k dané věci a sdělil, že nehodlá využít svého práva vyjádřit se k žalobě.
6. Soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
7. Nejprve je třeba zmínit, že Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42 a č. j. 1 Azs 336/2024-42 podrobně posoudil (ne)soulad § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina s unijním právem a své závěry strukturovaně a přesvědčivě odůvodnil. Městský soud v Praze tyto závěry následoval například v rozsudcích ze dne 23. 4. 2025, č. j. 10 A 6/2025-61, ze dne 29. 4. 2025, č. j. 3 A 79/2024-46, ze dne 30. 4. 2025, č. j. 17 A 10/2024-50 nebo ze dne 7. 5. 2025, č. j. 11 A 110/2024-44. Posléze zohlednil také novou navazující argumentaci žalovaného, a to v rozsudcích ze dne 16. 5. 2025 č. j. 10 A 42/2025-33, ze dne 20. 5. 2025 č. j. 5 A 42/2025-39, nebo ze dne 3. 6. 2025, č. j. 18

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

A 22/2025-52. Soud v nyní projednávané věci nevidí důvod se od závěrů vyjádřených v těchto rozhodnutích odchylovat, proto na ně bude dílem odkazovat a dílem je stručně zopakuje.

8. Ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. může správní soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li byt' jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle ustanovení § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).
9. První, druhá, čtvrtá a pátá podmínka jsou v projednávané věci splněny. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu pro nepřijatelnost představuje přímý zásah do práv žalobkyně. Svou povahou tento úkon žalovaného, který byl nepochybně zaměřen přímo proti žalobkyni, není rozhodnutím a jeho zákonnost je přezkoumatelná v řízení o zásahové žalobě (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 5. 2017 č. j. 10 Azs 153/2016-52).
10. Zbývá tedy posoudit podmínku třetí, tj. zákonnost postupu žalovaného. Klíčovou otázkou je, zda žalovaný použil institut nepřijatelnosti žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina v rozporu s právem EU či nikoli. Soud připomíná, že dle § 5 odst. 1 Legis Ukrajina je žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, jestliže
 - c) je podána cizincem, který *o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě* Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému *byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě* Evropské unie,
 - f) je podána cizincem, který *je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě* Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
11. Jakkoliv se v projednávané věci soud zabývá nepřijatelností žádosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina, na tento důvod nepřijatelnosti je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet ve smyslu dosavadní judikatury k důvodům nepřijatelnosti dle písm. c) a d) téhož zákona.
12. SDEU se sice ve věci *Krasiliva* explicitně nezabýval otázkou nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina, tj. případem, kdy žadatel již disponuje dočasnou či mezinárodní ochranou jiného členského státu EU, na uvedené rozhodnutí SDEU ovšem navázal Nejvyšší správní soud v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42. Z nich vyplývá, že důvod nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu dle § 5 odst. 1 písm. d) Legis Ukrajina je rozporný s právem EU. Žádost je nutné ve správním řízení projednat věcně, přičemž žadateli, který již disponuje dočasnou ochranou či jiným dlouhodobým pobytovým oprávněním v členské zemi EU, je nutné umožnit nechat si existující dočasnou či mezinárodní ochranu zneplatnit. Učiní-li tak, bude mu udělena dočasná ochrana, v opačném případě bude jeho žádost zamítnuta.
13. Nejvyšší správní soud dovodil, že mají-li osoby dle čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana (dále jen „prováděcí rozhodnutí 2022/382“), právo zvolit si hostitelský členský stát, a nebude-li současně vůči nim uplatněn čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, pak z toho vyplývá rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné zvolené členské země EU, jinak by výlučka z aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně postrádala smysl.

14. Soud neshledává, že by tyto závěry Nejvyššího správního soudu byly rozporné se smyslem a účelem směrnice o dočasné ochraně. Směrnice o dočasné ochraně sice skutečně blíže neupravuje případy druhotného pohybu mimo žalovaným citovaný čl. 15 a 26, to ovšem neznamená, že by druhotný pohyb sama zakazovala.
15. Z prováděcího rozhodnutí 2025/1460 ani z Legis Ukrajina nevyplývá, že ukrajinský uprchlík, který požádal o dočasnou ochranu v určitém členském státě EU, již může nadále úspěšně čerpat dočasnou ochranu výlučně v tomto členském státě.
16. Soud konstatuje, že důvod pro vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné dle § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina představuje toliko sloučení a reformulaci důvodů dle písmen c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného
dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
17. Soudu ovšem není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. Nejvyšší správní soud tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí 2022/382 a současného vyloučení aplikace č. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo; změnila se pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU.
18. Oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU. Jedná se tedy o politický akt, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikатурních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Legis Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
19. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 Legis Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Z ní totiž neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Legis Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než který předvídá směrnice o dočasné ochraně.
20. Měl-li zákonodárce v úmyslu překonat závěry judikatury Nejvyššího správního soudu (srov. stenoprotokol 140. schůze PSP ČR ze dne 29. 5. 2025, pozměňovací návrh poslance Petra Letochy), pak k tomu tímto způsobem z výše uvedených důvodů dojít nemohlo.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Zatímco závěry dosavadní judikatury bezvýhradně platí pro první podmínku dle § 5 odst. 1 písm. f), druhá podmínka spočívající v oznámení dle § 3 odst. 3 Legis Ukrajina není ve světle práva EU sama o sobě způsobilá založit nepřijatelnost žádosti.

21. Žalovaný tudíž v této věci nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře Nejvyššího správního soudu, jejíž závěry jsou plně aplikovatelné i na § 5 odst. 1 písm. f) Legis Ukrajina. Nejvyšší správní soud dovodil, že druhotný pohyb osob ve smyslu § 3 Legis Ukrajina je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasně či mezinárodní ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení.
22. Žalovaný měl tedy ověřit, zda žalobkyně stále disponuje dočasnou ochranou v některém z členských států, a pokud by tomu tak nebylo, bylo jeho povinností jí dočasnou ochranu udělit. V případě, že by zjistil, že žalobkyně dočasnou ochranou v jiném členském státě disponuje, měl ověřit, zda daný členský stát nespojuje s přiznáním dočasné ochrany v jiném státě EU *ex lege* zánik jím udělené dočasné ochrany analogicky k § 5 odst. 8 písm. b) Legis Ukrajina, a pokud by tomu tak nebylo, měl žalobkyni poučit o možnosti zneplatnění její stále existující dočasné ochrany v jiném členském státě, jelikož v souladu s právními předpisy není možné souběžně požívat dočasnou ochranu ve více státech EU. Protože žalovaný takto nepostupoval, jednal nezákonně.
23. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto prvním výrokem rozsudku deklaroval nezákonnost namítaného zásahu. Druhým výrokem rozsudku pak zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu a obnovil stav před označením její žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
24. O žalobě soud v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. rozhodl bez nařízení jednání (účastníci nevyjádřili s takovýmto postupem ve stanovené lhůtě nesouhlas).
25. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Ve věci měla úspěch žalobkyně, které však žádné důvodně vynaložené náklady v řízení nevznikly (od soudního poplatku byla osvobozena ze zákona).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

Praha 20. května 2026

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.

Mgr. Martin Kříž v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. V.